

Европейски съвет

Брюксел, 9 февруари 2023 г.
(OR. en)

EUCO 1/23

CO EUR 1
CONCL 1

БЕЛЕЖКА

От: Генералния секретариат на Съвета
До: Делегациите

Относно: Извънредно заседание на Европейския съвет (9 февруари 2023 г.)
— Заключение

Приложено се изпращат на делегациите заключенията, приети от Европейския съвет на посоченото по-горе заседание.

Европейският съвет проведе обмен на мнения с президента на Украйна относно агресивната война на Русия срещу Украйна и подкрепата на Европейския съюз за Украйна и нейния народ.

*

* *

I. УКРАЙНА

1. Европейският съвет изтъква отново, че решително осъжда агресивната война на Русия срещу Украйна, която представлява явно нарушение на Устава на ООН. Бруталната война на Русия, която продължава почти година, причини огромни страдания и разрушения на Украйна и нейния народ. Русия трябва да спре незабавно тази жестока война. Европейският съюз ще продължи твърдата си подкрепа за Украйна толкова дълго, колкото е необходимо.
2. Европейският съюз остава непоколебим в подкрепата си за независимостта, суверенитета и териториалната цялост на Украйна в нейните международно признати граници, както и за неотменимото право на самоотбрана на Украйна срещу руската агресия. Европейският съюз ще поддържа колективния натиск върху Русия, за да прекрати тя агресивната си война и да изтегли своите войски и военно оборудване от Украйна, и в консултация с международни партньори ще търси начини да го засили още повече. За да се увеличат допълнително разходите за Русия, произтичащи от водената от нея агресивна война, беше приет таван на цените на нефтопродуктите. Европейският съюз е готов да продължи да засилва ограничителните си мерки в тясна координация и сътрудничество със световните партньори. Мерките срещу заобикалянето ще бъдат засилени.
3. Европейският съвет отново заявява твърдия си ангажимент за търсене на отговорност. Продължаващите смъртоносни неизбирателни удари на Русия срещу цивилното население и гражданската инфраструктура са международни престъпления и трябва да спрат. Международното хуманитарно право, включително във връзка с третирането на военнопленниците, трябва да бъде спазвано. На насилствено преместените в Русия украинци, особено на децата, трябва незабавно да се разреши да се върнат при безопасни условия.

4. Европейският съюз е твърдо ангажиран с търсенето на отговорност от всички издали заповеди, извършители и съучастници във връзка с военни престъпления и другите особено тежки престъпления, извършени във връзка с агресивната война на Русия срещу Украйна. Европейският съвет напълно подкрепя усилията на Украйна и на международната общност в това отношение, включително установяването на подходящ механизъм за наказателно преследване на престъплението агресия, което буди загриженост в международната общност като цяло. Той подчертава подкрепата на Европейския съюз за разследванията от страна на прокурора на Международния наказателен съд, както и за създаването в Хага на международен център за наказателно преследване на престъплението агресия срещу Украйна. Този център ще бъде свързан със съществуващия съвместен екип за разследване, подпомаган от Евроекспертната група.
5. Европейският съвет отново заявява готовността на Европейския съюз да подкрепи инициативата на Украйна за справедлив мир въз основа на зачитането на суверенитета и териториалната цялост на Украйна. Към днешна дата Русия не е показала истинска воля за справедлив и устойчив мир. Европейският съвет изразява своята подкрепа за формулата за мир на президента Зеленски и отново потвърждава ангажимента на Европейския съюз да работи активно с Украйна по мирния план от 10 точки. Европейският съюз подкрепя идеята за среща на върха за формулата за мир с цел да се постави началото на нейното изпълнение. Европейският съюз ще работи заедно с Украйна, за да осигури възможно най-широкото международно участие.

6. Европейският съвет отчита значителните усилия, положени от Украйна през последните месеци за постигане на целите, залегнали в основата на статута ѝ на страна кандидатка за членство в ЕС. Той приветства усилията на Украйна за реформи в тези трудни времена и насърчава страната да продължи по този път и да изпълни условията, посочени в становището на Комисията относно кандидатурата ѝ за членство, за да постигне напредък към бъдещо членство в ЕС. Европейският съюз потвърждава решителността на Украйна да изпълни необходимите изисквания за започване на преговорите за присъединяване възможно най-скоро. Европейският съюз очаква да работи в тясно сътрудничество с Украйна и да я подкрепя в усилията ѝ да отговори изцяло на всички условия. Европейският съвет отново заявява, че бъдещето на Украйна е в Европейския съюз.
7. Европейският съвет потвърждава отново ангажиментите, поети в съвместното изявление след срещата на върха ЕС – Украйна. Европейският съюз ще продължи да предоставя солидна политическа, икономическа, военна, финансова и хуманитарна подкрепа на Украйна и нейния народ толкова дълго, колкото е необходимо. Общата помощ за Украйна и нейния народ, предоставена до момента от Европейския съюз и неговите държави членки, възлиза най-малко на 67 млрд. евро. Европейският съюз и Украйна ще използват пълноценно потенциала на Споразумението за асоцииране, включително задълбочената и всеобхватна зона за свободна търговия, за да създадат условия за засилени икономически и търговски отношения, водещи до интеграцията на Украйна в единния пазар на ЕС.
8. Европейският съюз одобри седми транш от 500 млн. евро военна помощ за Украйна по линия на Европейския механизъм за подкрепа на мира и стартира военната мисия на ЕС за предоставяне на помощ, в рамките на която през 2023 г. ще бъдат обучени първоначално 30 000 войници. С това общата военна помощ от Европейския съюз и неговите държави членки достига почти 12 млрд. евро. С оглед на сегашното положение Европейският съвет приветства бързото предоставяне на военно оборудване за Украйна от държавите членки.

9. Европейският съюз остава ангажиран с предоставянето на подкрепа за макрофинансовата стабилност на Украйна. Европейският съвет приветства работата на Комисията и на Европейската инвестиционна банка, Европейската банка за възстановяване и развитие и Световната банка по проекти за бързото разширяване на използването на коридорите на солидарността, за да се укрепят търговските възможности в различните сектори и възможностите за износ от Украйна.
10. Европейският съюз остава ангажиран с оказването на подкрепа, заедно с партньорите, за укрепването, възстановяването и реконструкцията на Украйна. В това отношение Европейският съвет приветства привеждането в действие на платформата за координация на донорите. Европейският съюз, заедно с партньорите, активизира работата за използване на замразените и блокираните активи на Русия в подкрепа на възстановяването на Украйна и за целите на обезщетенията, в съответствие с правото на ЕС и международното право.
11. Европейският съвет подчертава също така важността на психологическата и психо-социалната подкрепа и рехабилитация, както и на реинтеграцията на ветераните от войната в активния социален живот. Европейският съюз и неговите държави членки ще засилят подкрепата си за свързаните с това програми, включително посредством специализиран експертен опит. Предоставянето на помощ за разминиране също ще бъде засилено.
12. Европейският съюз и изтъква отново ангажимента си да засили подкрепата за разселените лица, както в Украйна, така и Европейския съюз, включително чрез подходяща и гъвкава финансова помощ за държавите членки, които поемат най-голямата част от разходите, свързани с медицинското обслужване, образованието и издръжката на бежанците.

II. ИКОНОМИКА

13. В контекста на новата геополитическа реалност Европейският съюз ще предприеме решителни действия, за да гарантира дългосрочната си конкурентоспособност и благоденствие, както и ролята си на световната сцена. Европейският съюз ще укрепи стратегическия си суверенитет и ще пригоди своята икономическа, промишлена и технологична база за екологичния и цифровия преход. Той ще задълбочи единния пазар и ще гарантира еднакви условия на конкуренция както във вътрешен, така и в световен план.

14. За Европейския съюз е от съществено значение да повиши своята дългосрочна конкурентоспособност и производителност. Една всеобхватна стратегия следва в по-голяма степен да използва пълния потенциал на единния пазар, който от създаването си преди 30 години стои в основата на благоденствието на Европа. Като припомня заключенията си от декември 2022 г., и по-специално поканата си към Комисията да представи стратегия на равнището ЕС за повишаване на конкурентоспособността и производителността, Европейският съвет ще разгледа отново тези въпроси на предстоящото си заседание.

15. Въз основа на съобщението на Комисията „Промислен план на Зеления пакт за ерата на нулеви нетни емисии“ и в светлината на свързания с него предстоящ задълбочен анализ трябва спешно да се придвижи работата по следните направления на действие:
- а) Политика за държавната помощ: процедурите трябва да се опростят, да се ускорят и да станат по-предвидими, като наред с това осигуряват възможност за бързо разгръщане на целева, временна и пропорционална подкрепа, включително чрез данъчни кредити, в онези сектори, които са от стратегическо значение за екологичния преход и са неблагоприятно засегнати от чуждестранните субсидии или високите цени на енергията. Трябва да бъде поставен силен акцент и върху запазването на конкурентоспособността на МСП. Целостта на единния пазар и еднаквите условия на конкуренция в него трябва да бъдат запазени. Наред с това Европейският съвет призовава за ефективно прилагане на инструментите на ЕС, като например важните проекти от общоевропейски интерес (ВПОИ), чрез повишаване на прозрачността и рационализиране на процедурите, най-вече като се ускорят етапите на проектиране и оценка. Европейският съвет приканва Комисията редовно да докладва на Съвета относно въздействието на провежданата политика за държавната помощ върху единния пазар, както и върху конкурентоспособността на ЕС в световен мащаб;
 - б) Финансиране на равнище ЕС: едновременно с цел да се улесни екологичният преход в целия Съюз и да се избегне фрагментирането на единния пазар, напълно ефективните ответни мерки на политиката на ЕС изискват справедлив достъп до финансови средства. За тази цел съществуващите фондове на ЕС следва да бъдат използвани по по-гъвкав начин и следва да се проучат възможности за улесняване на достъпа до финансиране. Европейският съвет приканва Комисията и Съвета да гарантират пълно мобилизиране на наличното финансиране и съществуващите финансови инструменти, така че да се осигури навременна и целенасочена подкрепа в стратегически сектори, без да се засягат целите на политиката на сближаване. Освен това следва да се използва пълният потенциал на Европейската инвестиционна банка;

- в) Регулаторна среда: простите, предвидими и ясни рамкови условия за инвестиции в Европейския съюз са от съществено значение. Административните процедури и процедурите за издаване на разрешения следва да бъдат опростени и ускорени, включително за да се гарантира производствен капацитет за продукти, които са от ключово значение за постигане на целите на ЕС за неутралност по отношение на климата, като се вземе предвид цялата трансгранична верига за доставки и създаване на стойност. Необходимо е да се гарантира достъп до съответните суровини от изключителна важност, включително чрез диверсифициране на снабдяването и чрез рециклиране на суровини, с цел да се утвърждават принципите на кръговата икономика. Предстоящата реформа на структурата на пазара на електроенергия следва да спомогне за прехода към декарбонизирана и ефективна енергийна система на възможно най-ниска цена, да гарантира сигурност на доставките по всяко време и да засили конкурентоспособността на ЕС. Следва да се модернизират правилата за възлагането на обществени поръчки, за да се подпомогне стимулирането на по-екологична промишленост, и да се насърчават европейски стандарти с цел улесняване на бързото внедряване на ключови технологии;
- г) Умения: следва да се предприемат по-смели и по-амбициозни действия за допълнително развиване на уменията, необходими за екологичния и цифровия преход, чрез обучение, образование, повишаване на квалификацията и преквалификация в отговор на предизвикателствата, произтичащи от недостига на работна ръка и трансформирането на работни места, включително в контекста на демографските предизвикателства;
- д) Инвестиции: необходими са както частни, така и публични инвестиции за преодоляване на недостига на инвестиции, подкопаващ растежа. Европейският съвет взема под внимание намерението на Комисията да предложи Европейски фонд за суверенитет преди лятото на 2023 г. в подкрепа на инвестициите в стратегически сектори.
16. Съюзът на капиталовите пазари е решаващ фактор, който ще позволи на Европа да продължи да бъде континент на производство и иновации. Европейският съвет призовава съзаконодателите да ускорят изпълнението на Плана за действие за съюза на капиталовите пазари, като придвижат и финализират работата по законодателните предложения в тази област.

17. Изпълнението на амбициозна, надеждна, отворена и устойчива програма в областта на търговията и подкрепата за СТО и за многостранна, основана на правила система ще бъдат ключов фактор за укрепването на суверенитета и благоденствието на Европа. За тази цел справедливи и прозрачни споразумения за свободна търговия и инвестиции следва да гарантират истински еднакви условия на конкуренция, да позволят развитието на устойчиви и надеждни вериги на доставка и да предоставят възможност на Европейския съюз за достъп до нови пазари. Следва да се увеличат усилията за диверсифициране на веригите на доставка, най-вече по отношение на суровините от изключителна важност. Европейският съюз трябва да защити и интересите си срещу нелоялни практики, като използва инструментите за търговска защита.
18. Като взема предвид настоящите заключения, Европейският съвет призовава Съвета и Комисията бързо да придвижат работата по прегледа на икономическото управление.

III. МИГРАЦИЯ

19. Европейският съвет обсъди положението с миграцията, което е европейско предизвикателство и изисква европейски отговор.

Европейският съвет направи оценка на изпълнението на предишните си заключения, които целят разработването на цялостен подход към миграцията, съчетаващ засилена външна дейност, по-ефективен контрол на външните граници на ЕС, както и вътрешни аспекти, в съответствие с международното право, принципите и ценностите на ЕС и защитата на основните права. Въз основа на неотдавнашното писмо на Комисията Европейският съвет призовава за засилване и ускоряване на незабавните оперативни мерки.

Европейският съвет призовава Съвета и Комисията да следят отблизо и да гарантират изпълнението на неговите заключения и редовно ще се връща към въпроса.

Засилена външна дейност

20. Европейският съюз ще засили действията си за предотвратяване на незаконните заминавания и загубата на човешки живот, за намаляване на натиска върху границите на ЕС и капацитета за приемане, за борба с контрабандистите на хора и увеличаване на връщанията. Това ще бъде постигнато чрез засилване на сътрудничеството с държавите на произход и транзитните държави посредством взаимноизгодни партньорства. Следва да бъдат обхванати всички миграционни маршрути, включително чрез подходящи ресурси.

Следва да бъдат изпълнени съществуващите планове за действие за маршрутите през Западните Балкани и Централното Средиземноморие. Плановете за действие по маршрутите през Атлантическия океан, Западното и Източното Средиземноморие следва да бъдат представени приоритетно от Комисията с цел бързо облекчаване на натиска върху най-засегнатите държави членки и ефективно възпиране на незаконно пристигащите. ЕС и държавите членки ще засилят координирано ангажираността си с държавите на произход и транзитните държави, включително чрез контакти на високо равнище, с цел укрепване на техния капацитет за управление на границите, предотвратяване на потоците от незаконни мигранти, разбиване на бизнес модела на контрабандистите на хора, включително чрез стратегически информационни кампании, и увеличаване на връщанията. За тази цел следва да се използват по най-добрия начин консултациите в рамките на форумите за сътрудничество с трети държави, както и финансирането по линия на ИССРМС – Глобална Европа и на други приложими инструменти. Европейският съюз ще продължи да подкрепя партньорите в борбата с първопричините за незаконната миграция и по отношение на безопасната, законната и организираната миграция. Сътрудничеството с международни организации, по-специално МОМ и ВКБООН, трябва да се засили още повече.

21. Привеждането на визовата политика в съответствие от страна на съседните държави е от спешна необходимост и има решаващо значение за управлението на миграцията, както и за цялостното добро функциониране и устойчивост на безвизовите режими, според случая. Във връзка с това Европейският съвет подчертава, че следва да се засили наблюдението на визовите политики на съседните държави. Европейският съвет приветства напредъка, постигнат от партньорите от Западните Балкани в привеждането на визовите им политики в съответствие с политиката на ЕС, и ги призовава да предприемат бързо по-нататъшни стъпки. Европейският съюз е готов да задълбочи сътрудничеството с региона в областта на миграцията, убежището, управлението на границите и връщането, като използва в максимална степен съществуващите рамки и наличните канали.

Насърчаване на сътрудничеството в областта на връщането и обратното приемане

22. Европейският съвет припомня значението на една единна, всеобхватна и ефективна политика на ЕС в областта на връщането и обратното приемане, както и на интегриран подход към реинтеграцията. Необходимо е бързо да се предприемат действия за осигуряване на ефективно връщане, от Европейския съюз и от трети страни по протежение на маршрутите, в държавите на произход и транзитните държави, като се използват като лост всички съответни политики, инструменти и механизми на ЕС, включително дипломацията, развитието, търговията и визите, както и възможностите за законна миграция. В този контекст е необходимо да се прилага подход, който обхваща всички нива на управление както в държавите членки, така и в институциите на ЕС. Европейският съвет приканва Комисията и Съвета да използват пълноценно механизма, предвиден в член 25а от Визовия кодекс, включително възможността за въвеждане на ограничителни визови мерки по отношение на трети държави, които не сътрудничат в областта на връщането. С цел да се ускорят процедурите за връщане, Европейският съвет приканва също така държавите членки да признават взаимно своите решения за връщане. Европейският съвет призовава Агенцията в областта на убежището да предостави насоки за по-широко използване на понятията за сигурна трета страна и за сигурна страна на произход. Държавите членки се приканват да се възползват от тези насоки с оглед на постигането на по-координиран подход, като по този начин се проправи пътят към общ списък на ЕС.

Контрол на външните граници на ЕС

23. Европейският съюз остава решен да осигури ефективен контрол на външните си сухопътни и морски граници. Европейският съвет приветства усилията на държавите членки в това отношение и:
- а) потвърждава пълната си подкрепа за Европейската агенция за гранична и брегова охрана (Frontex) при изпълнението на основната ѝ задача, а именно да подкрепя държавите членки в защитата на външните граници, борбата с трансграничната престъпност и увеличаване на броя на връщанията;
 - б) изтъква отново значението на възможно най-бързото привеждане в действие на Системата за влизане/излизане и Европейска система за информация за пътуванията и разрешаването им;
 - в) призовава за бързо приключване на преговорите по нови и преразгледани споразумения за статуса между Европейския съюз и трети държави относно разполагането на Frontex като част от усилията за засилване на сътрудничеството в областта на управлението на границите и миграцията;
 - г) призовава Комисията да финансира мерки на държавите членки, които допринасят пряко за контрола на външните граници на ЕС, например пилотните проекти за управление на границите, както и за засилване на граничния контрол в ключови държави по транзитните маршрути към Европейския съюз;
 - д) призовава Комисията незабавно да мобилизира съществени средства от ЕС и начини за подкрепа на държавите членки в укрепването на способностите и инфраструктурата за защита на границите, средствата за наблюдение, включително въздушно наблюдение, и оборудването. Във връзка с това Европейският съвет приканва Комисията да финализира бързо стратегията за европейско интегрирано управление на границите;
 - е) отчита спецификите на морските граници, включително що се отнася до опазването на човешкия живот, и подчертава необходимостта от засилено сътрудничество по отношение на дейностите по търсене и спасяване и в този контекст взема под внимание възобновяването на дейността на Европейската група за контакт по въпросите на търсенето и спасяването.

Борба с инструментализирането, трафика и контрабандата

24. Европейският съвет осъжда опитите за инструментализиране на мигрантите за политически цели, особено когато се използват като лост или като част от хибридни действия за дестабилизиране. Той призовава Комисията и Съвета да продължат работата по съответните инструменти, включително по възможни мерки срещу превозвачите, които участват в трафик на хора или контрабанда на мигранти или подпомагат тези дейности.
25. Борбата с трафика на хора и контрабандата на мигранти ще бъде допълнително засилена чрез тясно сътрудничество между държавите членки и с Европол, Frontex и Евроуст, както и с ключови партньори.

Данни за миграционните потоци и ситуационна осведоменост

26. Европейският съвет призовава Съвета и Комисията, с подкрепата на съответните агенции на ЕС, да разработят обща ситуационна осведоменост, да подобрят мониторинга на данните за капацитета за приемане и за миграционните потоци и да установяват по-бързо новите миграционни тенденции – към Европейския съюз и вътре в него. Той насърчава органите на държавите членки да търсят подкрепа от агенциите на ЕС, включително Агенцията в областта на убежището и Frontex, за да се гарантира, че всички мигранти, влизащи в Европейския съюз, са надлежно регистрирани.

Пакт за миграцията и убежището и свързани с него досиета

27. Предвид постигнатия през 2022 г. напредък Европейският съюз призовава съзаконодателите да продължат работата по Пакта за миграцията и убежището, в съответствие със Съвместната пътна карта, както и по преразгледания Кодекс на шенгенските граници и Директивата относно връщането. Европейският съвет взема под внимание намерението на председателството да обсъди на следващото заседание на Съвета по ПВР изпълнението на пътната карта от Дъблин, както и ефективния ангажимент на ЕС по външните граници, включително въпроса за операциите, извършвани от частни субекти.

IV. ДРУГИ ТОЧКИ

Диалогът Белград – Прищина

28. В контекста на неотдавнашното напрежение в северната част на Косово Европейският съвет подчертава спешната необходимост от напредък в нормализирането на отношенията между Косово* и Сърбия чрез диалог с посредничеството на ЕС, ръководен от върховния представител.
29. Европейският съвет приветства неотдавнашното европейско предложение за поставяне на отношенията между двете страни на нова и устойчива основа като историческа възможност, която двете страни следва да използват, включително с оглед на реализирането на тяхната европейска перспектива.
30. Европейският съвет настойчиво приканва двете страни да изпълнят изцяло и безусловно задълженията, които са поели в рамките на диалога, включително споразуменията от 2013 г. и 2015 г. за създаване на сдружение/общност на общините със сръбско мнозинство.

Земетресението в Турция и Сирия

31. След трагичното земетресение на 6 февруари 2023 г. Европейският съвет поднася най-дълбоките си съболезнования за жертвите и изразява солидарност с народа на Турция и на Сирия.
32. Непосредствено след трагедията и като израз на непоколебимата солидарност на Съюза в Турция бяха изпратени над 1 600 спасители. Европейският съвет потвърждава отново готовността на Съюза да предостави допълнителна помощ за облекчаване на страданията във всички засегнати региони. Европейският съвет приветства инициативата на шведското председателство и на Комисията да организират в Брюксел през март конференция на донорите за мобилизиране на средства от международната общност в подкрепа на народите на Турция и Сирия.

* Това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция 1244/1999 на Съвета за сигурност на ООН и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово.

33. Европейският съвет призовава всички да осигурят хуманитарен достъп до жертвите на земетресението в Сирия, независимо от това къде се намират. Европейският съюз и неговите държави членки мобилизират допълнителни ресурси в подкрепа на хуманитарните усилия. Европейският съвет призовава хуманитарната общност под егидата на ООН да осигури бързото предоставяне на помощта.
-